ROMÂNIA

CONSILIUL LEGISLATIV

AVIZ

referitor la proiectul Legii pentru modificarea şi completarea Legii nr.68/1992 pentru alegerea Camerei Deputaţilor şi a Senatului, a Legii nr.69/1992 pentru alegerea Preşedintelui României şi a Legii nr.70/1991 privind alegerile locale, republicată, modificată şi completată prin Legea nr.164/1998

Analizând proiectul **Legii pentru modificarea şi completarea Legii nr.68/1992 pentru alegerea Camerei Deputaţilor şi a Senatului, a Legii nr.69/1992 pentru alegerea Preşedintelui României şi a Legii nr.70/1991 privind alegerile locale, republicată, modificată şi completată prin Legea nr.164/1998,** transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.172 din 04.10.1999,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a din Legea nr.73/1993 şi art.48(2) din Regulamentul de organizare şi funcţionare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil proiectul de lege, cu următoarele observaţii şi propuneri :

I. Observaţii generale

1. Proiectul legii are ca obiect de reglementare modificarea şi completarea actualelor reglementări referitoare la alegerea Camerei Deputaţilor, Senatului, Preşedintelui României, consiliilor locale, ale celor judeţene şi ale primarilor.

Prin natura obiectului de reglementare, proiectul legii face parte, potrivit dispoziţiilor art.72 alin.(3) lit.a) din Constituţie, din categoria legilor organice.

2. Deşi prin proiectul de lege sunt supuse spre modificare 3 legi, respectiv Legea nr.68/1992, nr.69/1992 şi nr.70/1991, în Expunerea de motive, sunt menţionate numai Legile nr.68/1992 şi nr.70/1991.

Dat fiind rolul Expunerii de motive, considerăm că aceasta necesită a fi completată şi cu referirea la Legea nr.69/1992.

Totodată, în Expunerea de motive se vorbeşte despre o aşa-zisă **propunere legislativă**, termen impropriu în raport cu prevederile art.73 alin.c) din Constituţie. În speţă este vorba de elaborarea unui **proiect de lege**, propunerea legislativă fiind specifică modului de exercitare a iniţiativei legislative de către deputaţi, senatori şi cetăţeni.

3. De menţionat este faptul că proiectul legii cuprinde prevederi care se referă, în principal, la modificarea dispoziţiilor referitoare la operaţiunile tehnico-organizatorice - cartea de alegător, întocmirea listelor electorale permanente, instituirea "oficiilor electorale" la sectoarele municipiului Bucureşti şi altele - sporind atribuţiile Ministerului de Interne, în special ale oficiilor judeţene de evidenţa populaţiei şi ale formaţiunilor de evidenţa populaţiei.

Propunerile nu au în vedere modificarea tipului de scrutin, a pragului electoral a procedurilor de depunere a candidaturilor, campaniei electorale, desfăşurării votării şi stabilirii rezultatului votării.

4. Propuneri de modificare şi completare a acestor acte normative au mai fost făcute în perioada 1997-1999 şi de către unii deputaţi şi senatori, unele din ele vizând chiar şi problemele menţionate mai sus, pe care Consiliul Legislativ le-a avizat favorabil, cu unele observaţii şi propuneri.

Sugerăm ca Parlamentul să aibă în vedere, cu prilejul analizării acestui proiect de lege, toate aceste propuneri, eventual prin constituirea, în prealabil a unei Comisii care să întocmească un Raport cu propuneri concrete privind finalizarea tuturor iniţiativelor legislative în acest domeniu.

5. În ansamblul lor, prevederile cuprinse în proiectul legii sunt pertinente şi în conformitate cu prevederile constituţionale, conferind procesului electoral un grad sporit de operativitate prin utilizarea mijloacelor tehnice de informatizare.

6. Considerăm totuşi că organizarea "**oficiilor electorale**" la nivelul sectoarelor municipiului Bucureşti, prevăzute la art.I, pct.14, nu este necesară, acestea constituind o verigă intermediară în derularea operaţiunilor electorale, presupunând, totodată, şi resurse

umane, materiale şi financiare suplimentare. În acest sens s-a pronunţat şi Ministerul Justiţiei (Nota nr.1349/AN/1999).

7. Şi cu privire la **Cartea de alegător**, apreciem că este necesar să se reanalizeze prevederea potrivit căreia aceasta este valabilă "pentru toate consultările electorale" (Art.I, pct.10), avându-se în vedere faptul că alegerile locale pot avea nu numai caracter general, ci şi parţial şi să privească fie alegerea unui primar, fie a unui consiliu local, ori a celui judeţean, când numărul de scrutin de pe cartea de alegător ar fi un număr suplimentar în raport cu cel care priveşte alegerile generale.

Sugerăm să se analizeze posibilitatea ca pentru alegerile locale să se instituie o carte de alegător distinctă de cea pentru alegerea Camerei Deputaţilor, Senatului şi Preşedintelui României.

Totodată este de observat că Modificările şi completările aduse Legilor nr.68/1992 şi 69/1992 referitoare la cartea de alegător au o influenţă evidentă asupra Hotărârilor Guvernului nr.729/1992 şi nr.758/1993 emise în acest domeniu. Fiind vorba de **o concepţie nouă** în această materie, cele două hotărâri ale Guvernului prezintă aspecte de contrarietate cu noua reglementare preconizată, motiv pentru care acestea necesită **a fi abrogate în mod expres**. Ne referim în acest sens şi la art. I pct. 9 din proiectul de lege, care modifică art. 14 din Legea nr.68/1992, şi în care se arată că "Forma, conţinutul, modul de elaborare şi utilizare a cărţii de alegător, precum şi cheltuielile de tipărire şi distribuire a acestora se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului de Interne şi Departamentului pentru Administraţie Publică Locală".

Fără îndoială că viitoarea hotărâre de Guvern va avea un conţinut diferit în raport cu cel cuprins în Hotărârile Guvernului nr.729/1992 şi nr.758/1993.

În sensul celor arătate mai sus, propunem reformularea art.IV din proiectul de lege, astfel:

"Art.IV. Pe data intrării în vigoare a prezentei legi, se abrogă:

-Anexa nr.2 din Legea nr.68/1992 privind alegerea Camerei Deputaţilor şi a Senatului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.164 din 16 iulie 1992;

-Hotărârea Guvernului nr.729/1992 privind organizarea activităţii de întocmire şi eliberare a cărţii de alegător, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.325 din 14 decembrie 1992;

-Hotărârea Guvernului nr.758/1993 pentru aprobarea Metodologiei privind întocmirea şi eliberarea cărţii de alegător, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.31 din 1 februarie 1994, precum şi orice alte dispoziţii contrare".

Pe cale de consecinţă Guvernul va trebui să emită noi reglementări care să înlocuiască cele două hotărâri propuse a fi abrogate.

8. Avându-se în vedere că prin proiectul legii se aduc modificări şi/sau completări importante celor trei acte normative care privesc procesul electoral, propunem să se analizeze dacă nu este cazul să se prevadă, întru-un articol final distinct şi **republicarea** acestora înlesnindu-se, astfel, înţelegerea şi aplicarea lor la alegerile din anul viitor.

II. Observaţii la text şi de tehnică legislativă

1. La titlul proiectului, propunem eliminarea din text a sintagmei "republicată, modificată şi completată prin Legea nr.164/1998", menţiunea inserată după titlul Legii nr.70/1991, deoarece aceste date vor figura în partea dispozitivă a art.III din proiect.

A. La Art.I - referitor la Legea nr.68/1998 pentru alegerea Camerei Deputaţilor şi a Senatului

1. Deoarece în cuprinsul art.I din proiect sunt avute în vedere atât modificări cât şi completări ale Legii nr.68/1992, este necesar ca în părţile dispozitive ale punctelor numerotate cu cifre arabe să fie precizat expres tipul intervenţiei legislative avute în vedere. Propunem în acest sens ca la pct.1, 3-7, 9-15, 17-23 şi 25-29 să se menţioneze că este vorba de **modificarea** textelor respective.

2. La pct.1, cu referire la **alin.(5) al art.8**, considerăm că nu se justifică semnarea listelor electorale permanente "şi de către primar", aşa cum se prevede, deoarece acestea se întocmesc, potrivit alin.(2) al acestui articol, de către "Ministrul de Interne, prin formaţiunile de evidenţa populaţiei".

3. La pct.3, cu referire la **alin.(2) al art.9**, considerăm necesar să se prevadă un termen în care serviciul public local este obligat să comunice înregistrarea decesului la Serviciul judeţean de evidenţă a populaţiei. (În prezent, legea prevede termenul de 24 ore).

4. La pct.3, cu referire la a**lin.(4) al art.9**, pentru mai multă rigoare juridică, propunem înlocuirea expresiei "de la domiciliul persoanei" cu expresia "la care este arondată localitatea în care persoana în cauză îşi are domiciliul".

expresia "Birourile electorale ale", deoarece acesta se referă, de fapt, la **birourile** electorale, nu la **oficiile** electorale, în cadrul cărora ar trebui organizate aceste birouri.

De altfel, această cerința este valabilă şi pentru celelalte texte în care se face referire la "oficiile electorale".

În privința atribuțiilor oficiilor electorale prevăzute la **art.27²**, este de menționat că unele dintre acestea sunt identice cu cele ale biroului electoral de circumscripție prevăzute la art.27, desfăşurându-se astfel activități paralele inutile. Este cazul atribuțiilor prevăzute la art.27 lit.d) - f), nou propuse, respectiv la art.27² lit.a) - c), situație ce exprimă încă o dată inutilitatea organizării oficiilor electorale.

B. La Art.II - cu referire la modificarea şi completarea Legii nr.69/1992 pentru alegerea Preşedintelui României.

1. La partea introductivă a textului, întrucât se are în vedere numai completarea prevederilor art.28 alin.(1), este necesară eliminarea expresiei "se modifică" şi reformularea textului astfel:

"Art.II Alineatul (1) al articolului 28 din Legea nr.69/1998 pentru alegerea Preşedintelui României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.164 din 13 iulie 1992 se modifică şi va avea următorul cuprins:".

2. La textul alin.(1) al art.28, în corelare şi cu observațiile de la pct. A 11, propunem eliminarea expresiei "oficiilor electorale", întrucât aceasta este suplinită de expresia "birourilor electorale", Totodată, pentru un spor de rigoare normativă este necesar ca după expresia "oricăror alte cereri", să se adauge sintagma "astfel cum aceste prevederi au fost modificate sau completate prin prezenta lege".

C. La Art.III - cu referire la modificarea şi completarea Legii nr.70/1991 privind alegerile locale, republicată.

1. Având în vedere că în cadrul art.III din proiect sunt avute în vedere atât modificări cât şi completări ale Legii nr.70/1991 este necesar ca în părțile dispozitive ale punctelor numerotate cu cifre arabe să fie precizată expres intervenția legislativă avută în vedere. Propunem, de aceea, ca la pct.3-15 şi 17-20 să se menționeze că este vorba de **modificarea** textelor respective.

2. La pct.1, partea introductivă, cu referire la **art.2**, propunem eliminarea expresiei "după alineatul(1)", deoarece actualul articol 2 nu are decât un singur alineat.

Totodată, propunem eliminarea din textul alineatului (2), propus a fi introdus, a termenului "cât", acesta nefiind necesar.

3. La pct.5, cu referire la **art.14 alin.(7)**, propunem eliminarea sintagmei "şi de către primar", deoarece listele electorale, se întocmesc, în exclusivitate, de către formaţiunile de evidenţa populaţiei.

4. La pct.11, cu referire la art.26 lit.a), pentru un spor de operativitate propunem ca şi copiile de pe listele electorale permanente să fie transmise la birourile electorale ale secţiilor de votare tot de către formaţiunile de evidenţa populaţiei, deoarece acestea le întocmesc şi le transmit primarilor.

D. La Art.IV - referitor la abrogarea anexei nr.2 la Legea nr.68/1992 privind alegerea Camerei Deputaţilor şi a Senatului - propunem ca această dispoziţie să constituie un punct distinct al Art.I, respectiv **pct.32**, cu care se leagă structural şi organic asigurându-se, astfel, coerenţa corespunzătoare tuturor prevederilor acestui act normativ.

PREŞEDINTE

Valer DORNEANU

Bucureşti
Nr. 1073/12.10.1999

5. La pct.7, referitor la **alin.(1) al art.13**, propunem înlocuirea cuvântului "delimitării" prin cuvântul "determinării", iar la **alin.(2)** al aceluiaşi articol, înlocuirea cuvântului "executa", prin cuvântul "efectua".

6. La pct.7, cu privire la **alin.(3) al art.13**, propunem să se reanalizeze, dacă n-ar fi mai bine ca pentru a se asigura un spor de operativitate, modificările intervenite după trimiterea copiilor de pe listele electorale să se facă tot de către formaţiunea de evidenţa populaţiei şi nu de către primar.

7. La pct.13, textul necesită a fi reformulat, întrucât fiind vorba de modificarea **întregului articol** este necesar a se folosi formula consacrată pe planul tehnicii legislative pentru o astfel de situaţie. Propunem, de aceea, ca partea de debut să aibă următoarea redactare:

"13. Articolul 22 se modifică şi va avea următorul cuprins...".

Această observaţie este valabilă, în egală măsură, şi pentru pct.14 şi 19 ale art.I din proiect.

8. La pct.13, cu referire la **alin.(1)** şi **alin.(2) al art.22**, propunem înlocuirea expresiei "publicarea în Monitorul Oficial a prezentei legi", prin expresia "de la stabilirea datei alegerilor", deoarece legea care se modifică a fost publicată în anul 1992, iar modificarea propusă urmează a se aplica şi pentru alte alegeri decât cele din anul 2000.

9. La pct.13, cu referire la **alin.(4) al art.22**, în conformitate cu prevederile Legii administraţiei publice locale, propunem înlocuirea expresiei "secretarii consiliilor locale", prin expresia "secretarii comunelor, oraşelor şi ai subdiviziunilor administrativ-teritoriale, ale municipiilor".

10. La pct.14, referitor la constituirea "oficiilor electorale" la nivelul sectoarelor municipiului Bucureşti, este de observat că textul nu prevede, cum ar fi firesc, şi înfiinţarea "**birourilor electorale**" ale acestor oficii, prevăzându-se însă în mod anormal, la art.23(2), ca oficiile electorale să fie alcătuite numai din cetăţeni cu drept de vot, iar candidaţii să nu poată fi membri ai acestora. Rezultă implicit că este vorba tot de **birouri** electorale ale oficiilor, a căror componenţă este, de altfel, precizată la art.27^1 alin.(1), nou introdus, iar modul de lucru al acestora la art.30.

11. La pct.16, referitor la introducerea art.27^1, în corelare şi cu observaţiile de la pct.10, este necesar ca textul **alin.(1)** să debuteze cu